

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Agri 10 ΑΛΙΕΥΜΑΤΑ

Περιγραφή

Ο δείκτης παρουσιάζει την εξέλιξη βασικών χαρακτηριστικών που αφορούν στα αλιεύματα, όπως είναι η αλιευτική παραγωγή, το μέγεθος του αλιευτικού στόλου και η ποιότητα των αλιευμάτων.

Σημασία του δείκτη

Ο δείκτης Agri 10 «Αλιεύματα» επιλέχθηκε λόγω της σημαίνουσας θέσης που κατέχει ο τομέας της αλιείας στη ζωή των κατοίκων, αλλά και στην οικονομία της περιοχής ευθύνης του ΟΡΘ. Τα ψάρια και τα οστρακοειδή αποτελούν βασικές διατροφικές επιλογές για τους Θεσσαλονικείς. Είναι ευνόητο ότι κάθε μεταβολή στην ποιότητά τους πρέπει να παρακολουθείται και να ελέγχεται, καθώς μπορεί να θέτει άμεσα σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Επιπλέον, ο αριθμός των απασχολούμενων στον παραγωγικό αυτό τομέα είναι σημαντικός, με τα οικονομικά μεγέθη που απορρέουν από αυτόν να τον τοποθετούν σε πρωταγωνιστική θέση σε τοπικό, εθνικό (το 80% της εθνικής παραγωγής μυδιών προέρχεται από την περιοχή μελέτης) και διεθνές επίπεδο (εξαγωγές οστρακοειδών).

Μεθοδολογία υπολογισμού

Η αλιευτική παραγωγή υπολογίστηκε βάσει των στοιχείων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (ΕΣΥΕ) και του Food and Agriculture Organization (FAO), και διαχωρίζεται σε παραγωγή αλιευμάτων εκτός οστρακοειδών και σε παραγωγή οστρακοειδών (αλιεία και καλλιέργειες). Το μέγεθος του αλιευτικού στόλου προέκυψε από συγκεντρωτικά στοιχεία της Διεύθυνσης Αλιείας της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης, βάσει απογραφής που πραγματοποιήθηκε στα τέλη του 2007. Η ποιότητα των αλιευμάτων αξιολογήθηκε βάσει των στοιχείων της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής της Νομαρχίας Θεσσαλονίκης και του Προγράμματος Ελέγχων που αυτή διενεργεί. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιλαμβάνει τακτικές δειγματοληψίες και ελέγχους παραμέτρων ποιότητας στο νερό και στη σάρκα αλιευμάτων, σε διάφορες θέσεις της παράκτιας περιοχής της Θεσσαλονίκης.

Πορεία του δείκτη

Η μελέτη των στοιχείων που αφορούν στη συνολική αλιευτική παραγωγή (Εικόνα 1α) καταδεικνύει μια τάση σταθεροποίησης (πάνω από 35.000 τόνους ετησίως) και αύξησής της την εξαετία 1999-2004, η οποία ακολουθεί μια ασταθή περίοδο με έντονες μεταβολές στη δεκαετία του '90. Στους επιμέρους κλάδους, η παραγωγή αλιευμάτων εκτός οστρακοειδών, κατά την τριετία 2002-2004 φαίνεται να ανακάμπτει μετά από μία παρατεταμένη περίοδο ύφεσης (1990-2001), οπότε και

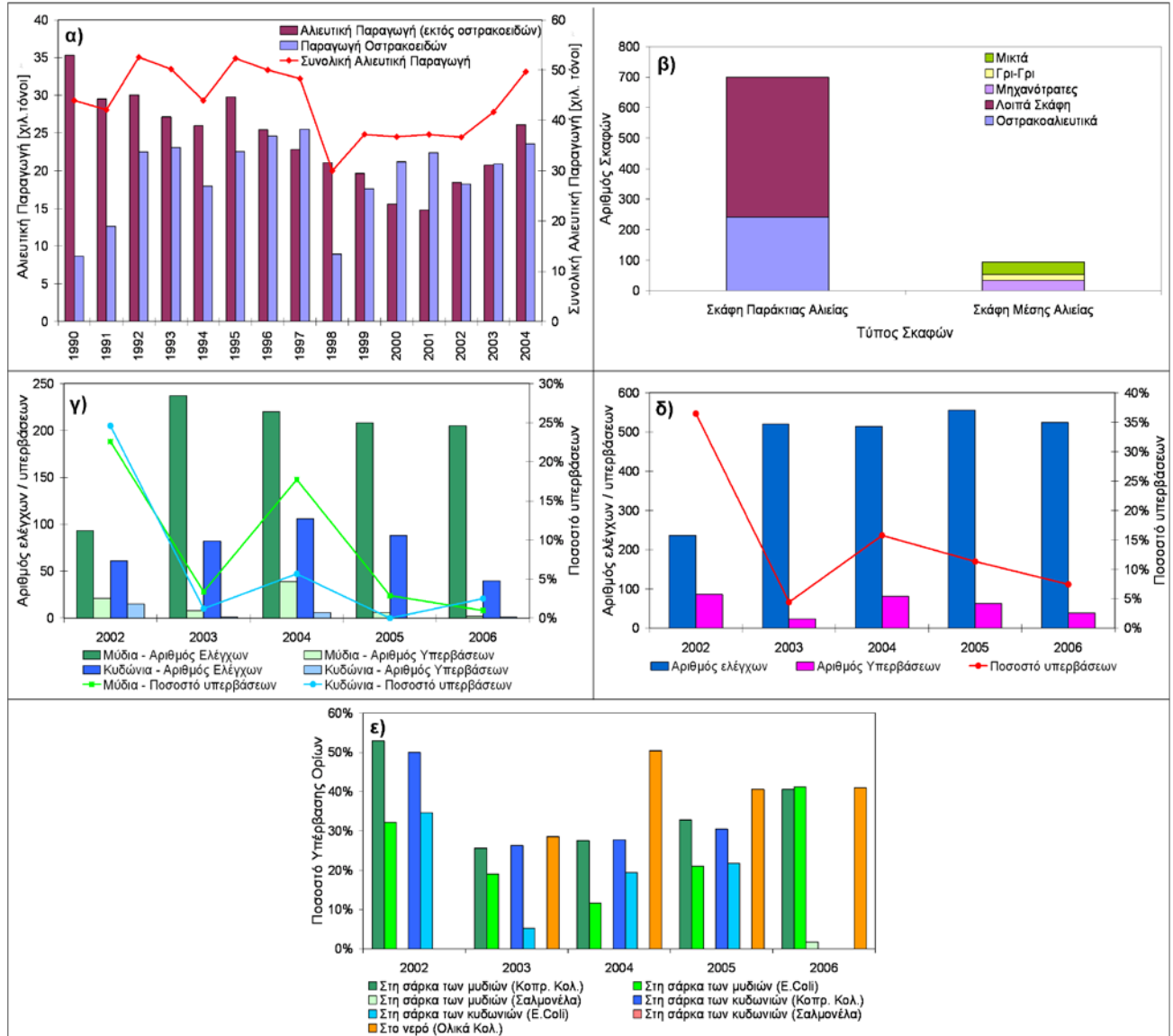
Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

έφτασε στο 40% της αρχικής της τιμής (35.000 τόνοι το 1990). Αντίθετα, η παραγωγή οστρακοειδών αυξήθηκε σημαντικά σε σχέση με το 1990 και -με εξαίρεση το 1998 - παρουσιάζει μια σταθεροποίηση στο εύρος των 18.000-25.000 τόνων, έχοντας φτάσει πλέον σε επίπεδα συναγωνισμού με την αλιευτική παραγωγή των υπολοίπων ειδών. Τα στοιχεία για το μέγεθος του αλιευτικού στόλου (Εικόνα 1β) οδηγούν σε γενικές παρατηρήσεις σχετικά με την υπεροχή της παράκτιας ως προς τη μέση αλιεία σε αριθμό σκαφών, την υπεροχή της αλιείας εκτός οστρακοειδών στον τομέα της μέσης αλιείας και την προτίμηση των οστρακοαλιέων στη χρήση του αργαλειού ως εργαλείο αλίευσης. Τέλος, όσον αφορά στην ποιότητα των αλιευμάτων (Εικόνα 1γ,δ,ε), ενθαρρυντικά κρίνονται τα αποτελέσματα των ελέγχων για βιοτοξίνες στη σάρκα των οστρακοειδών και τοξικό φυτοπλαγκτόν στο θαλάσσιο περιβάλλον, καθώς τη διετία 2005-2006 τα ποσοστά των υπερβάσεων των ορίων επικινδυνότητας έπεσαν κάτω από το 3% και το 11% αντίστοιχα. Αντίθετα, ανησυχία εμπνέουν τα υψηλά ποσοστά υπερβάσεων στα αποτελέσματα των μικροβιολογικών ελέγχων, τόσο στη σάρκα των οστρακοειδών, όσο και στο νερό, εκτός από τους ελέγχους για παρουσία σαλμονέλας. Οι υπερβάσεις σε συγκεντρώσεις Κοπρανωδών Κολοβακτηριοειδών και *Escherichia Coli* σε μύδια και κυδώνια πολλές φορές ξεπερνούν το 30% ή/και 40% επί του αριθμού των ελέγχων, ενώ σε ανάλογα επίπεδα κυμαίνονται και τα ποσοστά των υπερβάσεων στους ελέγχους συγκέντρωσης ολικών κολοβακτηριδίων στο νερό, απόδειξη για τη συνεχόμενη επιβάρυνση του θαλασσίου περιβάλλοντος της πόλης.

Παρατηρητήριο Αειφορίας και Περιβάλλοντος
Θεσσαλονίκης (ΠΑΠΘ)
Observatory for Sustainability and Environment in
Thessaloniki (OSET)

Εικόνα 1: α) Διαχρονική εξέλιξη αλιευτικής παραγωγής (1990-2004), β) Αριθμός αλιευτικών σκαφών ανά κατηγορία, γ) Αποτελέσματα ελέγχων παρουσίας βιοτοξινών στη σάρκα των οστρακοειδών (μύδια - κυδώνια), δ) Αποτελέσματα δειγματοληψιών για τον έλεγχο ύπαρξης τοξικού φυτοπλαγκτού στο θαλάσσιο περιβάλλον, ε) Αποτελέσματα μικροβιολογικών εξετάσεων στη σάρκα των οστρακοειδών (μύδια -κυδώνια) και στο νερό